

Factsheet aanpassingen besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

Inleiding

Kinderen met een (risico op) taalachterstand kunnen vanaf de leeftijd van 2,5 jaar voorschoolse educatie (ve) volgen. Het doel van voorschoolse educatie is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden. Hierdoor kunnen deze kinderen een betere start maken op de basisschool. Wie wil werken in de voorschoolse educatie dient niet alleen te voldoen aan de eisen die gelden vanuit de Wet Kinderopvang, maar ook aan de aanvullende eisen die gelden vanuit het *Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie* (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0027961/>). Dit besluit is onlangs op een aantal punten gewijzigd (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-184.pdf>).

In deze factsheet wordt nader ingegaan op de onderstaande twee eisen aan beroepskrachten voorschoolse educatie, omdat deze wijzigingen gevolgen kunnen hebben voor mbo-opleidingen en -studenten.

1. Taalbeheersing op 3F-niveau wordt geëist op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid (spreken en gesprekken voeren) en lezen.
2. Mbo-afgestudeerden die in de ve-sector aan het werk willen, moeten de scholing gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden voor ontwikkelingsgericht werken in de voorschoolse educatie met goed gevolg hebben afgerond.

Gevolgen voor mbo-opleidingen: De wijzigingen in het Besluit kunnen voor mbo-opleidingen gevolgen hebben voor de inrichting van het opleidingsaanbod en de wijze van registratie van examenresultaten.

Gevolgen voor studenten: Voor studenten hebben de wijzigingen ook gevolgen voor te maken studiekeuzes. Scholen moeten studenten die willen werken in de voorschoolse educatie hier daarom tijdig over informeren en zorgen voor een passend onderwijsaanbod. De aanvullende eisen gelden alleen voor studenten die willen gaan werken in de ve en hebben geen gevolgen voor het behalen van het mbo-diploma (PW3 en PW4) en de wettelijke slaag-zakregeling.

1. Taaleis 3F voor mondelinge taalvaardigheid (spreken en gesprekken voeren) en lezen

Wat

- Pedagogisch medewerkers die als beroepskracht voorschoolse educatie willen werken, moeten aantoonbaar het taalniveau 3F voor mondelinge taalvaardigheid en lezen beheersen

zoals bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen (zie ook: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0027879/>).

- De eisen hebben géén gevolgen voor de wettelijke slaag-zakregeling behorend bij het mbo-diploma.

Waarom

- Hierdoor zijn beroepskrachten veel beter in staat om aan kinderen met een (risico op) taalachterstand een rijke taalomgeving te bieden en hen beter te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Met deze taaleis wordt uitvoering gegeven aan de motie Beertema die door de Tweede Kamer is aangenomen (Kamerstukken II, 2011/12, 28 760, nr. 30).

Wanneer

- Per 1 augustus 2017 voor beroepskrachten werkzaam in de voorschoolse educatie in de G37 (grote gemeenten) en G86 (middelgrote gemeenten).
- Per 1 augustus 2019 voor beroepskrachten werkzaam in voorschoolse educatie in de overige gemeenten.
- In het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid kunt u vinden in welke categorie een gemeente valt (zie ook: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0028273/2016-10-29#BijlageA>)

Gevolgen voor het onderwijsaanbod en het te volgen onderwijs

- Voor studenten op mbo-4 niveau is het generieke examenonderdeel Nederlandse taal op niveau 3F al onderdeel van de opleiding. Voor deze groep studenten verandert er voor wat betreft het te volgen onderwijs niets. Voor de examinering geldt dat beheersing van de genoemde onderdelen moet worden aangetoond met een voldoende voor deze onderdelen. (zie hierna voor informatie over de weergave van de resultaten).
- Voor studenten op mbo-3 niveau is het generieke examenonderdeel Nederlandse taal op niveau 2F onderdeel van de opleiding. Instellingen kunnen deze studenten op de volgende manieren laten voldoen aan de vve-eis:
 - Door studenten **het generieke examenonderdeel** Nederlandse taal af te laten leggen op 3F-niveau. In dit geval zal de student alle vaardigheden op het 3F-niveau afleggen.
 - Door studenten het **keuzedeel** Nederlandse taal op 3F-niveau te laten volgen. In dit geval zal de student alle vaardigheden op 3F-niveau afleggen.
 - Door studenten **extra instellingsexamens** op de gevraagde onderdelen op 3F-niveau aan te bieden. Dit is aanvullend op het generieke examenonderdeel Nederlandse taal op 2F, dat studenten afleggen als onderdeel van hun opleiding. Deze optie maakt het mogelijk voor studenten om alleen examens af te nemen voor de gevraagde vaardigheden.

Gevolgen voor de weergave van de resultaten

- Op de resultatenlijst behorend bij het mbo-diploma mag de school extra informatie opnemen. Deze ruimte kan in dit geval worden benut om de resultaten op de gevraagde vaardigheden weer te geven. Het opnemen van de resultaten voor deze onderdelen is niet wettelijk verplicht, maar wel wenselijk. Op deze manier kunnen studenten aantonen dat zij voldoen aan de 3F taaleis op de afzonderlijke vaardigheden.
- Het onderdeel lezen en luisteren wordt in de praktijk in één centraal examen geëxamineerd. Er wordt dus geen afzonderlijk eindoordeel voor alleen het onderdeel lezen gegeven. Beheersing van het taalniveau 3F voor het onderdeel lezen, mag daarom worden aangetoond met een voldoende (een 5,5 of hoger) voor het centraal examen.
- Het onderdeel mondelinge vaardigheden is in de praktijk een onderdeel van het instellingsexamen. Het instellingsexamen bestaat uit drie verschillende onderdelen: spreken, gesprekken voeren en schrijven, resulterend in één eindcijfer. Dit kan gebaseerd zijn op afzonderlijke cijfers voor de verschillende onderdelen, maar dat hoeft niet. Beheersing van het taalniveau 3F voor mondelinge vaardigheden mag worden aangetoond met:
 - een voldoende (5,5 of hoger) voor de afzonderlijke onderdelen spreken en gesprekken voeren
 - of een voldoende voor een gecombineerd resultaat voor deze twee onderdelen
 - of een voldoende voor het gehele instellingsexamen.

Benodigde acties mbo-instellingen

- Studenten (PW3 en PW4) die in de voorschoolse educatie willen werken tijdig wijzen op deze eis.
Het is hierbij van belang dat mbo-instellingen en studenten duidelijk weten dat deze eis geen gevolgen heeft voor de bestaande slaag-zakregeling voor het behalen van het diploma.
- Tijdig het onderwijsaanbod met betrekking tot de Nederlandse taal aan te passen, zodat studenten PW3 taalonderwijs op 3F niveau kunnen volgen voor de gevraagde vaardigheden en hierin examen kunnen doen.
- De ruimte op de resultatenlijst benutten om de resultaten op de gevraagde taalonderdelen weer te geven.

2. Keuzedeel voorschoolse educatie voor PW3 als onderdeel van de opleiding tot beroepskracht ve

Wat

- Mbo-afgestudeerden die in de ve-sector aan het werk willen, moeten de scholing gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden voor ontwikkelingsgericht

werken in de voorschoolse educatie met goed gevolg hebben afgerond. Deze scholing moet in ieder geval voorzien in het bijbrengen van kennis en vaardigheden van ve met betrekking tot:

- a. het werken met programma's voor voor- en vroegschoolse educatie,
- b. het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling,
- c. het volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van ve,
- d. het betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen, en
- e. de aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie.

Waarom

- Beroepskrachten ve dienen over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken om ve goed uit te kunnen voeren. De eis is aangescherpt omdat de bestaande eis onvoldoende garantie bood dat de gewenste kennis en vaardigheden in voldoende mate werd bijgebracht. Daarom is deze eis nu aangescherpt.
- De eisen hebben geen gevolgen voor de wettelijke slaag-zakregeling.

Wanneer

- Keuzedelen als onderdeel van mbo-opleidingen gelden vanaf het mbo-cohort 2016-2017. In 2018 zullen de eerste mbo-deelnemers de opleiding verlaten met een keuzedeel voorschoolse educatie als onderdeel van hun opleiding. Daarom zal dit onderdeel van de wijzigingen van het Besluit pas per 1 augustus 2018 in werking treden. Tot die tijd gelden de huidige eisen.
- Mbo-deelnemers die op 1 augustus 2016 nog bezig zijn met een beroepsopleiding oude stijl, krijgen nog de gelegenheid die opleiding te voltooien, gedurende de periode van de cursusduur, vermeerderd met twee jaar. Wie dus alsnog het diploma 'oude stijl' behaalt binnen die overgangsperiode, wordt aangemerkt als bevoegd.

Gevolgen voor het onderwijsaanbod en het te volgen onderwijs

- In de praktijk verandert er niets voor studenten die de opleiding tot gespecialiseerd pedagogisch medewerker kinderopvang op niveau 4 volgen (PW4) volgen. De gevraagde scholing in de genoemde kennis en vaardigheden komt al aan bod komen in de reguliere beroepsopleiding. Het behalen van het diploma is voldoende bewijs.
- Voor studenten die een opleiding tot pedagogisch medewerker op niveau 3 volgen (PW3) geldt dat zij kunnen voldoen aan de eis door:
 - het keuzedeel "Ontwikkelingsgericht werken in de VVE" te behalen en af te ronden met een voldoende (het cijfer 5,5 of de waardering voldoende of hoger). De mbo-instelling bepaalt op basis van de eisen in het keuzedeel of het keuzedeel is behaald.
- De mbo-instelling bepaalt of het keuzedeel ook daadwerkelijk wordt aangeboden aan de student. De hoogte van de examenresultaten van keuzedelen telt pas

mee bij het behalen van het diploma (slaag-zakregeling) voor alle studenten die op 1 augustus 2018 met een nieuwe opleiding starten.

Benodigde acties mbo-instellingen

- Mbo-instellingen kunnen studenten PW3 die in de voorschoolse educatie willen werken ondersteunen door:
 - studenten PW3 tijdig te wijzen op deze eis en dat deze eis geen gevolgen heeft voor de bestaande of toekomstige slaag-zakregeling voor het behalen van het diploma.
 - studenten de mogelijkheid te bieden om het keuzedeel ontwikkelingsgericht werken in de vve te volgen.

